

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

A Magánvállalkozók Nemzeti
Fuvarozó Ipartestülete –NiT Hungary
kiadványa szülőknél és utazásszervezőknél
2017. szeptember

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

ELŐSZÓ

A 2017 elején bekövetkezett veronai tragédia – teljesen érthető okból – ráirányította a figyelmet az autóbusszos személyszállítási szolgáltatásokra, és egy olyan szolgáltatói körre, amelynek működési feltételeiről a közvélemény, és a megrendelői oldal mindaddig nem sokat tudott. Különösen az iskolás csoportok autóbusszos utaztatásának kérdései vannak fókuszban, és ennek oka is teljes mértékben érthető, hiszen gyermekeink a legfélétebb kincseink.

Magyarországon 2016. december 31-én 1557 olyan vállalkozást tartott nyilván a közlekedési hatóság, amely rendelkezik Közúti Személyszállítási Engedéllyel, azaz autóbusszal díj ellenében utast szállíthat. Közéjük tartoznak a közszolgáltatást végző közlekedési vállalatok is, de túlnyomó részük olyan magánvállalkozás, amelyik az utazás céljának jellegének megfelelő szerződéses, vagy különjáratú személyszállítást végez, azaz utasok előre meghatározott csoportját (turistákat, iskolásokat, szervezett csoportokat, dolgozókat stb.) szállítja.

A magyar autóbusszos vállalkozások közül mintegy 850 (kiegészülve 2650 áru fuvarozó céggel) tagja a hazai közúti fuvarozók legnagyobb szakmai érdekképviseleti szervezetének, a **Magánvállalkozók Nemzeti Fuvarozó Ipartestületének (NiT Hungary)**. Úgy gondoljuk, hogy szakmai hitelességünk, és ez a példa nélküli, magas érdekképviseleti lefedettség az, ami feljogosít, és egyben kötelez is bennünket arra, hogy megszólítsuk a közvéleményt, és elsősorban azokat, akik szülői minőségükben, vagy pedagógusi hivatásukkal összefüggő feladataik révén gyermekek részére szeretnének autóbusszos szolgáltatást igénybe venni.

Természetesen a legnagyobb igyekezettel sem lehet olyan etalont összeállítani, amely 100 százalékban garanciát nyújt a balesetmentes autóbusszos közlekedésre, hiszen a közúti közlekedés mindig is veszélyes üzemnek számított, és vélhetően a jövőben is az lesz. A kockázat mértéke azonban csökkenthető, és a mi dolgunk – szülők, pedagógusok, szolgáltatók és szakmai szervezeteink dolga – hogy gyermekeink és minden utazó testi épsége felett őrködve csökkentjük, minimalizáljuk ezeket a kockázatokat.

Őszintén reméljük, hogy negyed százados szakmai tapasztalataink felhasználásával leírtak hozzájárulnak ahhoz, hogy minden megrendelő a lehető legmegbízhatóbb személyszállítót válassza utazásaihoz, kicsit szélesebb képet kapjon arról, hogyan is működik ez a szolgáltatói piac, és milyen eszközökkel, módszerekkel növelhető az utazás biztonsága. Bízunk a jó szándékú, konstruktív párbeszédben az érintettek között, és abban is, hogy kiadványunk egy kicsit közelebb visz bennünket az optimális és ideális szolgáltatói-megrendelői viszonyhoz.

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Az autóbuszos utazás „tízparancsolata”

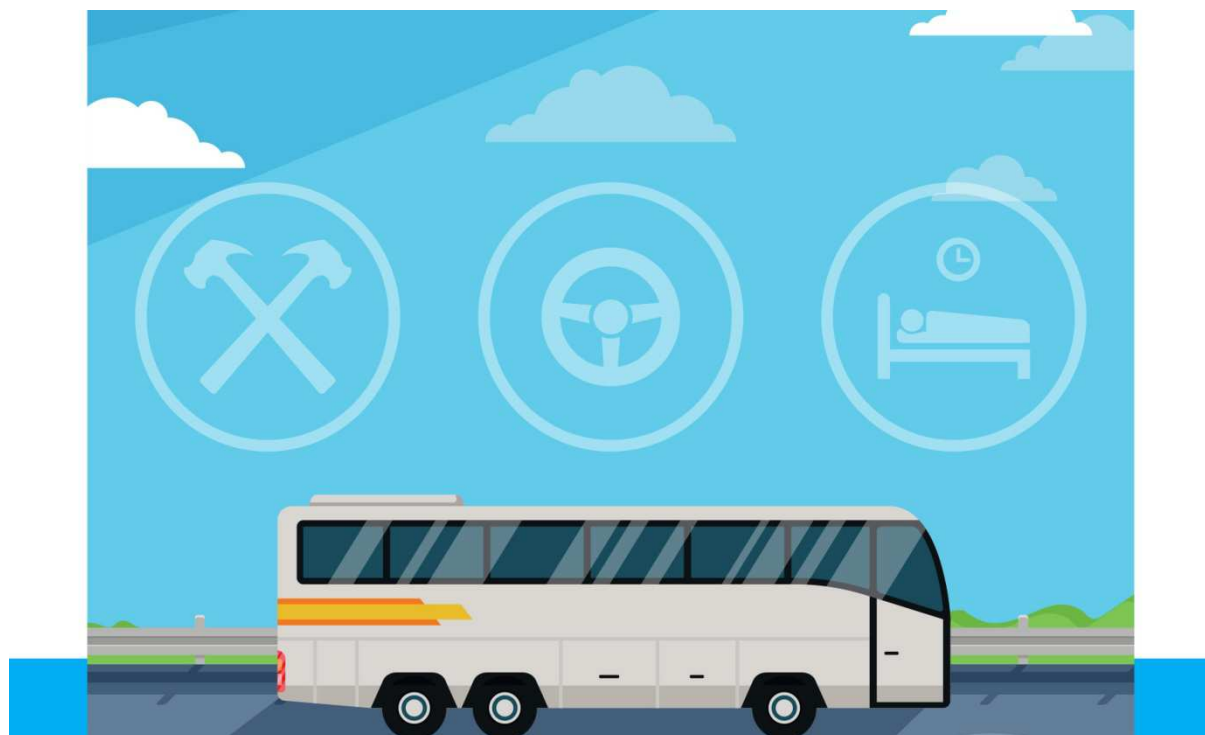
Autóbuszal utaznál?

Fontos számodra a biztonság és a megbízhatóság?

Elmondjuk, hogyan csináld, és hogyan ne csináld!

Az osztálykirándulások sok ismertető, élményt és szórakozást jelentenek a gyerekek számára, de egyben veszélyeket is rejtnek magukban. Az utazás, az ismeretlen helyen, idegen városban történő közlekedés nagy körültekintést és odafigyelést és fegyelmet igényel mind a gyermek, mind a kísérő tanárok, szülők részéről.

Tájékoztatóinkban néhány tanácsot szeretnénk nyújtani az autóbuszos kirándulások szervezéséhez, abból a célból, hogy a buszon utazó gyermekek a lehető legnagyobb biztonságban éljék át az osztálykirándulások nyújtotta örömeit. Összeállításunk egy kicsit megvilágítja az autóbuszos személyszállítás hátterét, és azokat a részletkérdéseket, amelyek szempontként felmerülhetnek, amikor megrendelőként kiválasztjuk szolgáltatótunkat, és elindulunk egy hosszabb buszos útra.

1. A SZERVEZÉS

Buszra van szükségem! Honnét rendeljek?

Az autóbuszos szolgáltatás megrendelésére, a szolgáltató kiválasztására számtalan jó gyakorlat létezik. Ha nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy van jól bevált, rendszeresen foglalkoztatott autóbuszos szolgáltatóm, akkor többféle módon is választhatok.

- **Másra bízom a szervezést**

Amennyiben utazási irodától, utazásszervezőtől rendelem a szolgáltatást, úgy az ő feladata és felelőssége gondoskodni szolgáltatóról és az igényeknek megfelelő járműről. A személyszállító szolgáltatót a legnagyobb szakértelemmel, és széles körű tapasztalataival ő fogja kiválasztani, ő köt szerződést, és a döntés felelősségét is ő viseli. Tény, hogy ez többletköltséggel jár, de minden terhet levesz az utazók és kísérők válláról. Különösen akkor javasolt utazási irodát, utazásszervezőt megbízni, ha nem pusztán autóbuszban, hanem komplett utazási csomagban gondolkodunk, beleértve a programok tervezését és a szálláshelyek biztosítását is.

- **Internet**

Kereshetek az interneten: a személyszállítási szolgáltatásra specializálódott cégek online hirdetik magukat, vagy saját honlapot üzemeltetnek. Egy autóbuszos vállalkozás honlapjának külleme, tartalma, a tartalomfrissítések gyakorisága, az informatív elemek részletessége sokat elárul az adott cég szolgáltatási színvonaláról. Bár ez nem teljes érvényű igazság, de **a jól karbantartott, színvonalas saját honlap a markáns piaci jelenlét, a tudatos üzletpolitika, és a szolgáltatási minőség fokmérője is lehet.**

- **Kaphatok ajánlatot, ötletet másoktól**

Aki a legnagyobb meglepedettséggel vett igénybe személyszállítási szolgáltatást, és jók a tapasztalatai, benyomásai, szívesen és meggyőződéssel ajánlja tovább a buszos céget más utazni vágyóknak is. Tájékozódj, informálódj ismeretségi körödben: aki már utazott turistabusszal, kivel utazott, hogyan volt megelégedve a szolgáltatóval, a buszvezetővel, a járművel? Egy jó referencia többet ér minden reklámnál!

Referencia kell? A turizmus évtizedes hagyománya,
hogy díjazza a legjobbakat!

Az Év Autóbuszos Személyszállítója Díj – valódi értékmérő
www.nit.hu

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Bárhonnét is rendelsz, **kérj be legalább három ajánlatot!** Add meg az igényeidet, speciális elvárásaidat, és mérlelj! Hogy milyen szempontok alapján? A minőségi szolgáltatók általában kellően kidolgozott ajánlatkérő dokumentációval dolgoznak.

A legfontosabb szempontok

- az utazás jellege és a várható utasösszetétel: osztálykirándulás, egyéb iskolai szervezett program, egyéb csoportos program gyermekek részvételével, stb.
- az úticél – belföldi, vagy nemzetközi utazás, több megálló kirándulás, városnézés, sí túra, vagy esetleg konkrét rendezvényre, programra való eljutás
- az utazás kezdő és záró időpontja, az utazás tartama, és részletes útiterv – ennek azért is van külön jelentősége, mert a szolgáltató ennek alapján tudja eldönteni, hogy a járat egy vagy két sofőrt igényel-e, és ennek alapján tudja a sofőrök vezénylését (a jogszabályok által kötelezően előírt és szigorúan ellenőrzött vezetési- és pihenőidőket) összeállítani!
- az igényelt járműre vonatkozó adatok – elsősorban a férőhely és a komfortfokozat (elvárt szolgáltatások, pld. büfé, légkondicionáló, toilet, wifi, DVD lejátszó, stb.) szempontjából, de itt megadhatók olyan speciális igények is, mint pld. a mozgásában korlátozott, vagy más, megkülönböztetett figyelemre igényt tartó (pl. világtalan) személy szállítására vonatkozó speciális igény, vagy az alvállalkozó bevonásának tilalma.
- minden más – amibe belefér például a műszaki hiba esetére küldött mentesítő jármű kiállítása és a szolgáltató ezzel kapcsolatban vállalt kötelezettségei.

Fontos az ajánlat részletessége: választ kaptál minden kérdésre? Kielégítőek a válaszok? **Ha bizonytalan vagy, ne szégyellj kérdezni:** a fuvarmegrendeléseket általában többszöri telefonok, levélváltások előzik meg, ezt a szolgáltatók sem veszik rossz néven, szívesen segítenek! A biztonságodat az szolgálja legjobban, ha már az utazás előtt tisztáztatok minden részletet, fontos kérdések nem menet közben merülnek fel.

A szolgáltató ajánlatában általában megadja a kiálló jármű adatait (típus, rendszám, férőhely, komfortfokozat, szolgáltatások) illetve azt, hogy az utazás és az útiterv hány gépkocsivezetőt igényel. A jármű évjárata is szempont lehet számodra (később még teszünk róla említést); ha ez nem derül ki, és tudni szeretnéd, inkább kérdezz rá, **vagy kérj különböző évjáratú buszokra ajánlatot.**

A szolgáltató – általában kilométerdíjban, vagy óradíjban – megadja a szolgáltatás árát, esetleg az útvonal ismeretében az ajánlatban külön összesíti, így pontosan tervezheted, hogy ha az utazás költségeit a csoport megosztja, egy főre milyen összeg jut. Az ajánlatban gyakran szétválik az üzemeltetés díja (kilométer-, vagy óradíj) és a fuvarfeladattal kapcsolatos további átszámlázott költségek (a gépkocsivezetők belföldi és/vagy külföldi napidíja, a szállásköltségük, az úthasználati díjak összege, az esetleges behajtás, parkolási díjak, stb.)

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Fontos: a jogszabályok által kötelezően előírt és szigorúan ellenőrzött vezetési- és pihenőidőket a gépkocsivezetőknek be kell tartaniuk! Ez nem csak anyagi kérdés: a gépkocsivezetői munka a napi megszokott életritmustól eltérő munkabeosztással jár, ezért az utazás biztonsága szempontjából kiemelten fontos, hogy a buszvezetők ki tudják pihenni magukat! Ha a busz vezetője azt mondja: ez, vagy az a külön út nem fér bele, akkor kérjük, fogadd el, hogy ez az utasok érdekében történik! Ha a szolgáltató figyelmeztet, hogy a tervezett programod két gépkocsivezetővel oldható meg, ne vitasd; ez nem pénz kérdése!

A kritikus időpontok

A különjáratú autóbusszos szolgáltatásnyújtásra jellemző a szezonális; vannak bizonyos időszakok, amikor a szolgáltatói piac kapacitásai szűkösek arra, hogy az egy időben fellépő megrendelői igényeknek optimálisan meg tudjanak felelni. Ilyen időszak a nemzetközi utazások szempontjából például

- az év eleji sítúrák időszaka
- a februári karneváli időszak
- a június első két hetére eső iskolai tanulmányi programok időszaka
- a szeptemberi osztálykirándulások időszaka
- a karácsonyi Advent időszaka

Ha ezekben a zsúfolt időszakokban is olyan busszal szeretnénk utazni, amely a lehető legjobban közel áll az elképzeléseinkhez, akkor rendeljünk időben járművet!

KONKLÚZIÓ

1. **Ne a kilométerdíj legyen a döntésed elsődleges szempontja!** A biztonságodat a legjobban az szolgálja, ha megbízható, referenciákkal rendelkező, korrekt és átlátható ajánlatot adó szolgáltatót választasz!
2. A buszvezetők szabályos vezénylése érdekében a többnapos utakhoz **készüljön részletes útiterv és időrend:** mikor, hová megy a busz, mikor indul, mikor ér oda, hol és hogyan biztosított az, hogy a gépkocsivezetők ki tudják pihenni magukat. Az útiterv és időrend **legyen a szolgáltatóval kötött írásbeli megállapodás része,** és annak betartását követeld meg a gépkocsivezetőktől és saját magatoktól is! Így garantálható, hogy a sofőrök kipihenten, a munkájukra és rátok figyelve végezhessék a munkájukat.

2. MENNYI AZ ANNYI?

Általános tapasztalat, hogy a megrendelők elsősorban a kijánlott árat (kilométerdíjat, vagy óradíjat) veszik figyelembe, amikor autóbuszos szolgáltatót választanak. **Ne essünk ebbe a hibába, és kerüljük azt a sztereotípiát is, hogy az alacsony díj rosszabb, a magasabb díj jobb minőséget takar!**

A buszos cégek díjképzése összetett, sok szempontú rendszer; egy tudatos vállalkozás a díjképzése során számtalan olyan elemet vesz figyelembe, ami egy laikus utasban fel sem merül (pld. az értékcsökkenés, azaz az amortizáció, vagy a vállalkozás működtetésével, a járművek karbantartásával kapcsolatos háttérköltések). Éppen ezért – bár nem törvényszerű – a magasabb kilométerdíj értelmezhető úgy is, mint egy felelős és tudatos, fejlődni akaró vállalkozás korrekt üzleti terveken és adatokon alapuló számítása.

Általánosságban a díjat a fuvar jellege és a jármű komfortfokozata, azaz a jármű által biztosított kényelem és extra szolgáltatások összessége határozza meg, de természetesen ez sem örökérvényű igazság, hiszen lehet annak számtalan egyéb oka, hogy egy szolgáltató alacsonyabb díjon ad kiválóan felszerelt buszt, mint ahogy az is előfordulhat, hogy több, teljesen azonos feltételekkel adott árajánlat között a díjban eltérések vannak.

Tájékoztatónknak nem célja a „számháború”, és az sem, hogy közgazdasági elemzésekkel árasszuk el a megrendelőket, az utazókat. A cél annak rögzítése, hogy ahogyan az évjárat, úgy a kilométerdíj sem igazán mérvadó az utasbiztonság szempontjából.

KONKLÚZIÓ

1. **Nincs általános érvényű igazság:** a magas kilométerdíj nem garantálja a biztonságot, az alacsony kilométerdíj nem azonos a rossz szolgáltatási minőséggel, vagy a közlekedésbiztonsági veszélyeztettség növekedésével.
2. Megrendelőként ne kizárólag a díj legyen a döntés fő szempontja, és – mivel nem a szakterületünk – **ne firtassuk a szolgáltató árképzését.**

3. SZERZŐDÉS

Fontos a jogviszony!

A későbbi esetleges felelősség vizsgálata szempontjából fontos, hogy kik lesznek a személyszállítási szolgáltatás tekintetében létrehozott szerződéses jogviszony szereplői, a vitás kérdéseket mely körben, kinek a részvétele mellett kell rendezni.

A **szolgáltatás nyújtója** minden esetben egy autóbuszos személyszállító szolgáltatást végző vállalkozás, aki – ha ezzel ellentétes megállapodás nem születik – a megrendelésben szereplő fuvarfeladatot azonos feltételekkel másik vállalkozás részére alvállalkozásba adhatja.

A **megrendelő** személye már összetettebb. A megrendelő lehet:

- magánszemély (szülő, vagy bárki más)
- oktatási- nevelési intézmény (képzési program keretében, vagy azon kívül)
- a szolgáltatást igénybe vevő által megbízott utazásszervező, vagy utazási iroda

A jogviszony tehát lehet kétoldalú, vagy többoldalú, a lényeg azonban az, hogy „a szó elszáll...” - ha jogviszonyról beszélünk, fontos az írásbeliség! A szóbeli megállapodás egy esetleg jogvita esetén rendkívül megnehezíti az igazság eldöntését.

KONKLÚZIÓ

1. Korrekt szolgáltatáshoz korrekt szerződés dukál – **legyen tiszta a jogviszony megrendelő és szolgáltató között!**
2. **Fuvarszerződést mindig írásban kössünk!**

4. VEZETÉSI ÉS PIHENŐIDŐK

Bonyolult, összetett, szigorú európai uniós és unión kívüli jogszabályi előírások halmaza, melyeket a magyar jogrend is átvett. Alkalmazásuk kötelező, és betartásukat a magyar és a külföldi hatóságok szigorúan ellenőrzik, **a jármű kötelező tartozéka, a menetíró készülék (tachográf) adatai alapján.**

Az előírások részletességének és szigorának egyetlen oka a közlekedés biztonsága, és a járművezető munkaképességének biztosítása! E tekintetben megrendelőként egy dolgot tehetünk: tudomásul vesszük, hogy a busz csak meghatározott ideig haladhat, és bizonyos időszakonként meg kell állnia, a buszvezetőnknek pihennie kell. Soha ne kényszerítsük előre nem tervezett, váratlan kitérőkre a buszt! Ha hosszabb programra indulunk, az útitervet is célszerű – a szolgáltatóval közösen – úgy kidolgozni, hogy a vezetési és pihenőidőkre vonatkozó szabályok maradéktalanul érvényesüljenek. Ha a sofőrnek pihennie kell, ne várjunk el tőle „extra” különszolgáltatásokat; hagyjuk, hogy felkészülhessen az út folytatására.

Ami még említést érdemel: **az autóbuszok esetében – a program függvényében – előfordul, hogy két járművezetőre van szükség („négykezes járat”), akik előírás szerint álló járműnél váltják egymást.** Ennek oka az, hogy a kötött szabályozás ellenére az utazás programjai ne szenvedjenek indokolatlanul hosszú késedelmet, a busz folyamatosan tudjon haladni. Ezért nem is érdemes vitatni, hogy a megrendeléskor a szolgáltató hány sofőrt állít ki: **az ezzel kapcsolatos többletköltségek a saját biztonságunkat szolgálják!** A szabályok bonyolultak, az írott jogszabálysövegből itt csak a legfontosabbakat említjük:

Vezetési idő

Főszabályként a napi vezetési idő 9 óra, amely heti két alkalommal 10 órára bővíthető. A heti vezetési idő az 56 órát, és bármely egymást követő két hétben a 90 órát nem haladhatja meg. Négy és fél óra vezetési időszak eltelte után legalább 45 perces szünetet kell tartani, de ez felosztható egy 15 perces és egy azt követő, 30 perces szünetre.

Pihenőidő

A rendszeres napi pihenőidőnek legalább 11 órának kell lennie, amely heti három alkalommal 9 órára csökkenthető. A rendszeres napi pihenőidő felosztható egy 3 órás és egy azt követő, 9 órás pihenőidőre. A rendszeres heti pihenőidő 45 óra, amely kéthetente egyszer 24 órára csökkenthető (a csökkentést három héten belül kompenzálni kell). A nemzetközi különjáratú személyszállítást végző autóbusz vezetője a heti pihenőidőt 12 x 24 órás időszakokkal elhalaszthatja, de ezt követően két rendes vagy egy rendes és egy csökkentett heti pihenőidőt kell tartani, és a csökkentést három héten belül kompenzálni kell.

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Egy buszvezető egy napja:

Vezetési idő: maximum 9 óra

Egybefüggő pihenőidő: 11 óra

4,5 óra vezetés

45 perc pihenő

4,5 óra vezetés

11 óra egybefüggő pihenő

Ami a legfontosabb:
a mozgó járműben eltöltött idő nem minősül pihenőidőnek!

KONKLÚZIÓ

1. A vezetési és pihenőidők szigorú szabályozása az utasok és a közúti közlekedés többi résztvevőjének biztonságát szolgálja!
2. Annak megítélését, hogy adott utazási programterv milyen időbeosztásban valósítható meg, és hány gépkocsivezetőt igényel, bízunk a szolgáltatóra!
3. A buszvezetőnk is ember; ha pihennie kell, hagyjuk pihenni, hiszen így regenerálódik a szervezete annak érdekében, hogy folytathassa a munkáját!

5. MIT KELL TUDNOM A BUSZRÓL?

A szakma úgy hívja őket: különjáratú buszok.

A közvélemény úgy ismeri őket: turistabuszok.

De mi is az, amit utasként feltétlenül tudni kell róluk?

1. A baleseti statisztikák szerint a közúti közlekedés legbiztonságosabb résztvevői.

A személyi sérüléssel járó balesetek alig 1%-ának okozói, vagy résztvevői hosszú évek óta. (Csak a miheztartás végett: a gyalogosok és kerékpárosok esetében az arány 2016-ban 16% volt!)

2. Mint jármű, legfeljebb csak méretükben különböznek a többi, közúti közlekedésben részt vevő járműtől.

Elöl és hátul azonos rendszámablával, érvényes forgalmi engedéllyel kell rendelkezniük. Az autóbuzos személyszállítói tevékenység engedélyhez kötött tevékenység: a buszos vállalkozások hatósági engedélyét úgy nevezik: **Közúti Személyszállítási Engedély**. Ez kizárólag belföldi szolgáltatásra jogosít, másolatát a járművön kell tárolni. Annak a járműnek, amely **nemzetközi forgalomban** is dolgozni akar, Községi Engedéllyel, és rendszámra szóló engedély-kivonattal kell rendelkeznie, amelynek szintén a járművön kell lennie. A belföldi engedély számát az autóbuz karosszériáján, a jobb oldalon szerepeltetni kell, ez minden busznál kötelező. Az EGT tagállamain kívül dolgozó buszok esetében előírás az ún. „Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítvány” megléte, ezt a bizonyítványt csak műszaki vizsgálat keretében, arra alkalmasnak minősített járműhöz adják ki.

3. A járművek műszaki megfelelőségének követelményeit egy sor – meglehetősen nagy terjedelmű – jogszabály határozza meg.

A hazai műszaki előírások rendkívül szigorúak, a vizsgálat pedig – akár a személygépkocsik esetében – egy többlépcsős, zártláncú, informatikai rendszeren alapuló, dokumentált vizsgálatosorozat. A műszaki megfelelőséget minden esetben egy hatósági vizsga keretében a műszaki vizsgaállomások – a jelenlegi hatáskörök szerint a kormányhivatalok – állapítják meg és igazolják. Kibúvó nincs, sőt, a szakhatóság a közúton, szűrőpróbaszerűen is ellenőrizheti a buszok műszaki állapotát.

Amennyiben tehát egy autóbuz érvényes forgalmi engedéllyel rendelkezik, úgy műszakilag megfelelő állapotban van. Amit előre nem láthatunk, az a két vizsgálat közötti váratlan meghibásodás esete, amelyre – akár más járművek esetében – még a leggondosabb karbantartás ellenére sem lehet maradéktalanul felkészülni.

Ne feledjük: a hatóság a vizsgálatkori aktuális állapot szerinti műszaki megfelelőséget igazolja. A felelősség a műszaki megfelelőség tekintetében a buszok esetében is az üzembentartó vállán nyugszik: a nyilvánvaló, jól látható, vagy feltételezett műszaki hiba esetén a járművet nem lehet közúti forgalomba engedni.

Nehéz arra jó tanáccsal szolgálni, ha a megrendelésünkre kiállított busz első ránézésre valamilyen oknál fogva nem felel meg számunkra. Azt mindenképpen érdemes megvizsgálni, hogy a megérkező jármű ugyanaz-e, **mint amit a szerződés szerint megrendeltünk; ha nem ugyanaz, azt természetesen kifogásolhatjuk.**

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Műszaki megfelelés szempontjából a jármű megvizsgálása alapesetben nem a megbízó dolga; **a jármű műszaki megfelelőségét megítélni minden esetben az üzemeltető, és a szakhatóság feladata és felelőssége**, ettől csak olyan nyilvánvaló és feltűnő esetekben, műszaki problémák esetén lehet eltérni, mint amilyen esetekben mondjuk a saját gépkocsinkkal sem indulunk útnak.

Fiatal, vagy idősebb? A bornál nem mindegy, a buszoknál viszont nem feltétlenül értékmérő az évjárat. A magyar különjáratú buszok átlagéletkora 16 év, de ez a szám nem sokat árul el; egy idősebb jármű is lehet kiváló műszaki állapotban a gondos üzemeltetőnek köszönhetően, míg egy fiatalabb évjáratú járműnek is lehetnek átmenetileg komoly műszaki problémái. A műszaki vizsgarendszer szigorúsága éppen azon alapszik, hogy gyártási évtől függetlenül azonos műszaki feltételekkel és jó állapotban közlekedjenek a közutakon autóbuszaink, hozzátevé, hogy bizonyos életkor vagy futásteljesítmény felett az amúgy is szigorú követelményrendszer tovább szűkíti a korral járó műszaki hiányosságok lehetőségét.

A kiválasztás szempontja tehát ne a jármű gyártási éve, sokkal inkább az elvárt minőség és komfortfokozat, illetve a szolgáltató referenciája legyen.

6. NÉHÁNY SPECIALITÁS

Vannak olyan buszok, amelyeket a jogszabály is megkülönböztetéssel kezel, és külön előírásokkal védelmez.

A KRESZ szerint

- **„iskolabusz”** a kizárólag gyermekek, tanulók, felnőtt kísérő melletti szállítására rendszeresített autóbusz, amely a közoktatási intézmény munkarendjéhez igazodóan közlekedik, és amelyik megfelel bizonyos előírásoknak, így például kizárólag ülőhellyel rendelkezik, „Gyermekszállítás” táblával felszerelték, üléseit biztonsági övvel ellátták és a 135 centiméternél alacsonyabb gyermeket gyermekbiztonsági rendszerben rögzítették.
- **„Gyermekeket szállító autóbusz”** a kizárólag gyermekek, tanulók és felnőtt kísérőjük szállítására igénybe vett - nem menetrend szerint közlekedő - autóbusz, amely ugyan nem iskolabusz, de amelyet „Gyermekszállítás” táblával, továbbá „Gyermekszállítás” felirattal megjelöltek.

Tehát attól egy autóbusz nem válik a KRESZ értelmezésében iskolabuszá, vagy gyermekeket szállító busszá, hogy abban esetlegesen gyermekcsoport utazik.

KONKLÚZIÓ

1. A buszos közlekedés a legbiztonságosabb csoportos közlekedési forma
2. A buszos közlekedés műszaki követelményei rendkívül szigorúak
3. A busz nem bor: a minőség nem az évjárattól függ
4. Minden „iskolabusz” busz, de nem minden busz „iskolabusz”

7. MIT KELL TUDNOM A BUSZVEZETŐKRŐL?

Az autóbuszvezetői munka végzésének előfeltétele a szükséges hatósági képzések elvégzése és az előírt képesítési követelmények teljesítése. Ezek az előírások minden buszvezetőre egységesen érvényesek, a vezetett jármű típusától és méreteitől, befogadóképességétől, vagy a szolgáltatás jellegétől (közösségi közlekedés, szerződéses, vagy különjáratú szolgáltatások) függetlenül.

Kell hozzá:

- **D (D1, D1+E, D, D+E) kategóriájú vezetői engedély.** A kategóriás vezetői engedély felmenő rendszerben (B-C-D) szerzhető meg, és hazánkban egyedülálló módon feltétele a **PÁV II.** (közlekedépszichológiai pályaképzési vizsgát, II. fokozat) alkalmasság megszerzése, mely annak a személynek adható ki, aki rendelkezik **2. csoportú (állásvállalásra jogosító) orvosi véleménnyel**, illetve bármely nemzetközi kategóriában 2 éve folyamatosan hatályos, nem kezdő vezetői engedéllyel. Az orvosi vizsgát 60 éves életkor alatt 5 évente, 60 éves életkor felett 2 évente kötelező elvégezni.
- **Gépjárművezetői Képesítési Igazolvány (GKI kártya)**, mely egy elméleti és gyakorlati szakmai képzéssel és vizsgával járó alapképzéssel szerzhető meg, és ötévenkénti elméleti és gyakorlati továbbképzéssel és vizsgával érvényesíthető.

Amint látható, az autóbuszok vezetőire igen szigorú, és rendszeres, folyamatos képesítési követelmények és egészségügyi alkalmassági feltételek vonatkoznak, melyek érvényességét folyamatosan fenn kell tartani. Emellett természetesen rájuk is vonatkoznak azok a szabályok, mint bármely más munkavállalóra, azaz saját felelősségükre csak a munkavégzésre alkalmas állapotban jelentkezhetnek munkára.

Azt fontos tudni, hogy az utasok élete, testi épsége és a jármű, mint jelentős vagyoni érték iránti fokozott felelősségből fakadóan az autóbuszok vezetői (mint hivatásszerű közúti közlekedők) és munkáltatói **az átlagosnál jóval nagyobb figyelmet fordítanak** a képesítési követelmények folyamatos teljesítésére és a megfelelő egészségi állapot megőrzésére, a munkavégzésre való képesség fenntartására.

A gyermekek szállítása a buszvezető szempontjából semmivel sem nagyobb felelősség, mint bármely más utas szállítása. Ugyanakkor nyilvánvalóan speciális feladat, hiszen a buszvezető munkája rendkívüli figyelmet igényel, és egyáltalán nem mindegy, kik ülnek mögötte, és hogyan befolyásolják a figyelmét, koncentrációját. Ilyen szempontból ég és föld a különbség egy magyar iskolás, egy kínai „világlátó”, vagy egy amerikai nyugdíjas csoport szállítása között.

Még egy fontos dolog, amiről a laikusok keveset tudnak: hazánkban is rendkívül nagy probléma a képzett kamionsofőrök, autóbuszvezetők hiánya. Nem részletezzük azt az összetett folyamatot, melynek révén a hivatás sokat veszített a népszerűségéből, de azt tudni kell, hogy a magyar buszvezetői állomány korfája is romlik; a jelenlegi állomány döntő többsége több évtizedes nemzetközi szakmai tapasztalattal, balesetmentesen megtett kilométerek százezreivel rendelkező kollégákból áll, akik egyrészt megszokták a munkával

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

járó „felborult” életritmust, másrészt rendkívüli felelősséggel és türelemmel, az utazóközönség legnagyobb meglegedésére végzik munkájukat.

KONKLÚZIÓ

1. Az autóbusz vezetés személyi feltételei rendkívül szigorúak.
2. A magyar buszvezetők elismerten kiváló, nagy gyakorlattal rendelkező szakemberek.
3. A buszvezető vezetésre való jogosultságának és alkalmasságának megítélése egyrészt saját felelősségi kérdés, másrészt orvosi és munkáltatói felelősség kérdése.

8. MI SZOLGÁLJA A BIZTONSÁGOT EGY AUTÓBUSZON?

Egy autóbusz utasának tudnia kell, hogy a járművezető munkája fokozott figyelmet, óvatosságot igényel. Ez alól nem kivételek a gyermekek sem; kellő időben meg kell tanítani őket arra, hogy egy mozgó autóbuszban különösen fontos a fegyelmezett viselkedés. Mozgó járműben – melyben nincs kapaszkodóval ellátott állóhely – nem szabad felállni, nem szabad sétálni, szaladgálni az ülések között. Nem tanácsos hangoskodni, kiabálni, dobálózni, mert minden külső körülmény megzavarhatja, elvonhatja a sofőr figyelmét, vagy próbára teheti a türelmét.

Az, hogy egy gyermek, vagy fiatal hogyan viselkedik egy járművön, minden esetben a kísérő, pedagógus felelőssége! A gépkocsivezetőnek a KRESZ alapján akár ahhoz is joga van – még ha nem is szívesen élnek vele a sofőrök – hogy megszakítsa az utazást, ha ezt indokoltnak tartja, hiszen a szabályok szerint az utas a vezetőt a vezetésben nem zavarhatja. A pedagógusoknak, felnőtt kísérőknek javasolható, hogy az utazás megkezdése előtt akár egyénileg, akár a gépkocsivezetővel közösen **tartsanak tájékoztatást az utazó gyermekek részére az utazás során tanúsítandó magatartásról**; ettől fogva a fegyelem és felelősség kérdése nem kérdés, ahogyan a biztonság sem.

Szülőként szintén érdemes egy hosszabb autóbuszos utazás előtt beszélgetni gyermekünkkel, elmagyarázni, hogy a buszvezető munkája nagy figyelmet és nyugodt környezetet igényel, ezért a járművön való fegyelem, a jó magatartás elsősorban a biztonságot szolgálja.

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Biztonsági protokoll

A repülőgépeken már régóta alkalmazott megelőző módszer, amely gyakorlatilag egy részletes, bemutató jellegű utastájékoztató az utasok részéről elvárt alapvető magatartási normákról, a kézipoggyászok biztonságos elhelyezéséről, a jármű biztonsági eszközeiről, felszereléseiről, azok használatáról, illetve a baleset esetére javasolt teendőkről, az ütközéskori biztonságos testhelyezetről, a kialakított vagy alternatív menekülési útvonalakról, és még számos fontos tudnivalóról.

Az autóbuzsos személyszállításban sem ismeretlen ez a fajta protokoll: éljen a lehetőséggel, **kérjen utas-biztonsági tájékoztatást kiválasztott buszos szolgáltatójától, vagy válasszon olyan szolgáltatót, melynél van ilyen kidolgozott protokoll.**

A tájékoztatás megtartását – akár együtt a gyermekek számára tartott magatartás-tájékoztatóval – célszerű a járművön a csoport kísérője, vagy a gépkocsivezető által dokumentálni (erre egy előre legyártott formanyomtatvány is elegendő) és ezt a két fél – csoport kísérője és gépkocsivezető – által aláírással igazolni. A biztonság, a testi épség, az emberélet nem múlhat egy néhány perces tájékoztató megtekintésén, meghallgatásán.

Mit tartalmazhat egy ilyen protokoll? Az utasok által tanúsított elvárható magatartást, a poggyászok elhelyezését és kezelését, a menekülési és mentési tudnivalókat baleset esetén (menekülési utak, kijáratok, ablaktörő kalapácsok elhelyezése és használata, stb.)

KONKLÚZIÓ

1. Véssük eszünkbe: a közúti közlekedés – beleértve annak minden formáját – veszélyes üzem!
2. Tanítsuk gyermekeinket a biztonságos közlekedésre, a buszos utazás alapvető szabályaira; nem ok nélkül várjuk el tőlük a fegyelmezett viselkedést.
3. Legyen minden járművön az utazás előtt biztonsági protokoll-tájékoztató.

9. HA MEGTÖRTÉNNÉ A BAJ

Nem feledhetjük el: legyen bármilyen jó állapotban a jármű, legyen bármilyen kiválóan képzett és kipihent a buszvezető, legyen bármilyen fegyelmezett az utas, balesetek bármikor bekövetkezhetnek.

A balesetek megelőzésére sokféle eszköz módszer létezik, de ha önhibánkon kívül nem is tudjuk megelőzni egy baleset bekövetkeztét, rendkívül fontos, hogy mit tegyünk ilyen esetben, és milyen eszközök állnak rendelkezésünkre ahhoz, hogy enyhítsük a károkat, megóvjuk saját magunkat, vagy utastársaink testi épségét, és lehetőség szerint megkönnyítsük azok munkáját, akik a baleset következményeinek elhárításán dolgoznak.

Utaslista

Azoknak, akik a baleset következményeinek elhárításán dolgoznak, felbecsülhetetlen információ a járművön tartózkodók listája. Gyorsan belátható, hogy az utasok gyors azonosításának mekkora a jelentősége egy esetleges egészségügyi ellátás tekintetében.

A magyar székhelyű autóbuzszos személyszállítók által végzett különjáratú személyszállításnál az autóbuzszban utazókról utaslistát kell készíteni. Az utaslista a menetlevél mellékletét képezi, tehát alapvetően a járműben van a tárolási helye, ott azonban egy baleset során meg is semmisülhet, vagy elveszhet, nem beszélve arról, hogy a busz vezetője számára nem írható elő az utaslista hitelességének (az utasok személyazonosságának) a vizsgálata.

Ezért **célszerű az utaslistát már a szerződés megkötésekor, vagy az utazás megkezdése előtt összeállítani, és azt a szerződés mellékleteként kezelni** (akár a megrendelő birtokában tartva), hogy rendelkezésre álljon akkor is, amikor egy balesetet követő káosz során a járműben nem található meg. Nem csak a baleset elhárításán dolgozóknak, de az aggódó hozzátartozóknak is tudniuk kell, kik ültek a balesetet szenvedett buszon.

KONKLÚZIÓ

1. Véssük eszünkbe: a közúti közlekedés – beleértve annak minden formáját – veszélyes üzem!
2. Tanítsuk gyermekeinket a biztonságos közlekedésre, a buszoz utazás alapvető szabályaira; nem ok nélkül várjuk el tőlük a fegyelmezett viselkedést.
3. Legyen minden járművön az utazás előtt biztonsági protokoll-tájékoztató.

10. ÉREZZÜK JÓL MAGUNKAT AZ AUTÓBUSZON!

Magyarországon közel 1500 autóbusszos szolgáltató cég dolgozik azon, hogy utasait – legyenek azok akár gyermekek, dolgozók, nyugdíjasok, sportolók, kirándulók – a hazai és külföldi úthálózaton a létező legnagyobb biztonságban juttassák el úti céljukhoz. A jó autóbusszos szolgáltató arról ismerhető meg, hogy az út során szinte észrevétlen marad, csak az utazás végén nyugtázzuk elégedetten: igen, a busszal nem volt semmi gond...

A magyar autóbusszos személyszállítók, és az alkalmazásukban álló megbízható, udvarias, tisztességes és kiválóan képzett buszvezetők ezrei dolgoznak azon, hogy **az utazásunk ne a buszról maradjon emlékezetes, de a buszon töltött időnk is emlékezetes maradjon.**

Érezzük tehát jól magunkat buszozás közben, abban a biztos tudatban, hogy kényelemben és biztonságban vagyunk, vigyáznak ránk!

Magánvállalkozók Nemzeti Fuvarozó Ipartestülete – NiT Hungary
1108 Budapest, Újhegyi út 3/a.
www.nit.hu

A szakmai összefoglaló és a hozzá kapcsolódó kiadvány tartalma, a szerkesztési és tördelési megoldások a Magánvállalkozók Nemzeti Fuvarozó Ipartestülete – NiT Hungary tulajdonát képezik, és szerzői jogi védelem alatt állnak. Engedély nélküli másolásuk, felhasználásuk és utánpótlásuk jogszabályba ütközik, és büntetőjogi felelősséggel jár.

AZ AUTÓBUSZOS UTAZÁS TÍZPARANCSOLATA

Magánvállalkozók Nemzeti
Fuvarozó Ipartestülete –
NiT Hungary
1108 Budapest, Újhegyi út 3/a.

www.nit.hu

Ha részletes információkat
tartalmazó ajánlásunkra kíváncsi,
kérjük, keresse fel honlapunkat!

A kiadvány valamennyi szöveges tartalma, a szerkesztési és tördelési megoldások a Magánvállalkozók Nemzeti Fuvarozó Ipartestülete – NiT Hungary tulajdonát képezik, és szerzői jogi védelem alatt állnak. Engedély nélküli másolásuk, felhasználásuk és utánpótlásuk jogszabályba ütközik, és büntetőjogi felelősséggel jár.